

**Nr 608.**

Av herr **Johansson** i Tväråselet **m. fl.**, om anslag till beredande av fria sjö- och järnvägsfrakter för viss omalen brödsäd *m. m.*

Den klagan, som ofta kommit till synes i riksdagsmotioner, tidningsartiklar etc. över att jordbrukshjälpen ej kunnat bli till samma fördel för Norrland som för södra och mellersta Sverige, kan icke sägas vara oberättigad, men frågan är på vad sätt komensation skall kunna ges Norrland i detta avseende. Närmast skulle väl i så fall vara att bereda de norrländska jordbrukarna möjligheter att erhålla billigare brödspannmål, eftersom stödet till spannmålsodlingen onekligen medför högre utgifter för dessa jordbrukare, utgifter som de icke kunna få ersatta vare sig med högre arbetslöner eller dyrortstillägg av något slag.

Olika förslag ha framställts, såsom att låta jordbrukarna till eget behov få tillbyta sig ofärgat vete mot korn eller att låta dem utbyta sitt frostskaade och till brödsäd mindre lämpliga korn mot fullgod brödspannmål, medan kornet kunde användas till kreatursföda. Dessa förslag äro emellertid enligt vår mening förenade med sådana svårigheter, att de ej torde kunna med fördel realiseras. Samtidigt kan med fog göras gällande, att ett genomförande av de åsyftade förslagen ej skulle komma dem till nytta, som äro mest i behov av hjälp, nämligen de små jordbrukarna. Det är nämligen endast jordbrukare med jämförelsevis stora arealer, som ha något korn att byta bort och som således skulle kunna använda sig av bytesmöjligheterna. Dessutom passar det frostskaade och dåligt mogna kornet i fjälltrakterna mången gång ej till annat än grovmalning för kreaturen, och det vore oekonomiskt att bekosta frakter för detsamma, vilket måste ske, om bytesförslagen skulle genomföras.

En bättre och för jordbrukarna i våra nordligaste län effektivare hjälp vore, att lantmannaföreningar eller andra jordbrukaresammanslutningar för jordbrukarnas räkning inköpte fullgod omalen brödsäd, såväl vete som råg, som kunde förmalas i hemorten. Det saknas icke kvarnar i Norrland, som kunna förmala fullgott mjöl av den syd- eller mellansvenska brödspannmålen. Exempel visa, att detta mjöl fullt kan mäta sig med »guldkronan» och liknande märken, som förekomma i handeln.

Norrbottens lantmannaförbund tog under sistlidna höst hem vete och råg, som försåldes till jordbrukarna. Resultatet blev överraskande gott.

Det efter förmalning erhållna mjölet var utmärkt, och priserna ställde sig väsentligt billigare, varför belåtenheten var allmän.

Om fraktfrihet för sjö- och järnvägstransporter till hamnar och järnvägsstationer i Västerbottens och Norrbottens län beviljades för denna brödsäd samt dessutom ingen avgift behövde utgå vid förmalningen av vete, skulle priset för mjöl kunna minskas med cirka en tredjedel mot nuvarande priset vid inköp från handlandena. Fördelarna skulle bli mycket stora för småbrukarna med deras i allmänhet barnrika familjer, vilka äro hänvisade till att använda mjöl- och mjölkmat i stor utsträckning såsom den billigaste födan, medan utgifterna för staten bleve ganska obetydliga.

Om riksdagen ville gå in för detta system, som förordades redan år 1930 av den s. k. jordbrukarariksdagen, så skulle för jordbrukarna i övre Norrland en av de viktigaste orsakerna till missnöje med stödåtgärderna bringas ur världen.

För att förhindra missbruk bör inköpsrätten begränsas till viss kvantitet per hushållsmedlem, vilken kvantitet ej bör överstiga 100 kilogram av vartdera sädesslaget. Ett förslagsanslag å exempelvis 40,000 kronor för nästa budgetår synes vara tillräckligt för ändamålet, varvid närmare bestämmelser för användningen torde böra utfärdas av Kungl. Maj:t.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen till beredande av fria sjö- och järnvägsfrakter för omalen brödsäd, som genom lantmannaorganisationernas förmedling försäljes till jordbrukare inom Västerbottens och Norrbottens län, måtte anvisa ett förslagsanslag å 40,000 kronor, att användas på av Kungl. Maj:t fastställda villkor, samt

besluta att för vete, som försäljes på detta sätt, veteavgift ej skall utgå.

Stockholm den 23 januari 1936.

Johan Johansson,  
Tväråselet.

Otto Wallén.

C. G. Olsson  
i Närlinge.

Gillis Olsson.

Wilhelm Beck.

Ivar Pettersson,  
Rosta.

Anders Pettersson  
i Dahl.

Jones Erik Andersson  
i Ovanmyra.

J. N. Svedberg.

Ejnar Jonsson.

K. A. Westman,  
Brobygård.

Albin Eriksson,  
Toftered.

Harald Andersson  
i Dunker.

Th. Gardell,  
Gahns.

Gust. E. Andersson  
i Södergård.

Otto Niklasson.

Aron Gustafsson,  
Lekåsa.

Gustav Johanson,  
Hallagården.

Georg Nyblom.

Osc. Werner.